

Dosarul nr. 2ra-1326/23
2-21109946-01-2ra-21082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: S. Dimitriu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Sîrbu, I. Cotruță, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

03 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Olar împotriva lui Ion Rusu cu privire la repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor și menținută hotărârea din 24 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost admisă parțial acțiunea,

c o n s t a t ă :

La 20 iulie 2021, Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Rusu cu privire la repararea prejudiciului moral (f. d. 3-4).

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că la data de 24 mai 2021, pârâtul Rusu Ion aflându-se la adresa mun. Chișinău, str. Sadoveanu 24/1, în incinta Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a avut un comportament huliganic, amenințând-o cu răfuială fizică și bruscând-o pe reclamanta Olar Maria.

Reclamanta a indicat că a solicitat intervenția poliției prin serviciul 112.

A menționat că, la data de 31 mai 2021, în privința pârâtului a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție D 01148785, pentru comiterea contravenției prevăzute la art. 354 din Codul contravențional, care sancționează huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice.

A indicat că, temei juridic pentru adresare cu prezenta cerere este prevăzut la art. 45 din Codul contravențional, specificând că reclamanta solicită compensarea prejudiciului moral în sumă de 20 000 de lei, pentru suferințele psihice și fizice la care a fost supusă în legătură cu contravenția săvârșită de pârât.

În drept, reclamanta Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 45 din Codul contravențional, art. 1998, 2025 alin. (1), (4), 2036 alin. (1), (2), 2037 din Codul civil, art. 85 alin. (1), lit. a), 166, 167 din Codul de procedură civilă, art. 6 din Contravenție

Reclamanta Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Ion Rusu în beneficiul său a sumei de 20 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 24 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul Mariei Olar suma de 1 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma comiterii contravenției.

În rest, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 150 de lei (f. d. 47, 56-62).

La 28 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice, Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor a declarat apel nemotivat (f. d. 49-50), iar la 28 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f. d. 73-75).

Prin decizia din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor și menținută hotărârea din 24 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f. d. 85, 86-92).

În argumentarea soluției emise, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că de către agentul constator, ofițerul de sector al Sectorului de poliție nr. 3 din cadrul Inspectoratului de Poliție Ciocana al DP mun. Chișinău al IGP al MAI, inspector-superior Sorin Crăciun, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, prin care s-a constatat comiterea de către Ion Rusu a faptei contravenționale prevăzute la art.354 din Codul contravențional (huliganism nu prea grav).

Prin decizia de sancționare seria nr. D01148785, cu aceeași dată, din 31 mai 2021, înserată în procesul-verbal cu privire la contravenție, agentul constator l-a recunoscut vinovat pe Ion Rusu pentru fapta comisă, aplicându-i sancțiune sub formă de amendă.

Prin urmare, instanțele de judecată au reținut că Ion Rusu a acționat în mod ilicit, cauzând, prin acțiunile sale, un prejudiciu moral reclamantei și, respectiv, acesta este pasibil de răspundere pentru daunele corespunzătoare, în ordinea art. 2036-2037 din Codul civil.

Totodată, la stabilirea prejudiciului moral, instanțele de judecată s-a bazat pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral prevăzute și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, concluzionând că reclamanta a suferit diferite consecințe negative pe plan moral și estimându-le la suma de 1 000 de lei, în timp ce suma de 20 000 de lei, solicitată spre încasare de către reclamantă, cu titlu de prejudiciu moral, este excesivă și disproporțională principiilor compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral.

La 20 august 2023, prin intermediul poștei electronice, Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a declarat recurs împotriva deciziei din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii instanței de fond, în partea pretențiilor neadmise, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f. d. 95-97-verso).

În motivarea recursului, a indicat că atât instanța de apel, cât și prima instanță au apreciat eronat caracterul și suferințele suportate de către aceasta, în urma faptei contravenționale săvârșite de intimat, or, suma încasată de la ultima nu este proporțională cu urmările prejudiciabile de ordin moral ale faptei ilicite și cu suferințele produse Mariei Olar.

A obiectat că instanțele de judecată nu au ținut cont în deplină măsură de circumstanțele cauzei, și anume întinderea prejudiciului moral și suma compensației solicitată de Maria Olar și nu au cercetat mult aspectual faptele care au generat cauzarea prejudiciului recurentei.

La 30 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Ion Rusu pentru notificare copia recursului declarat de către Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, explicându-i dreptul de a depune referință, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d.104), fiind recepționată de Ion Rusu, la 09 noiembrie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 105).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Ion Rusu nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 24 mai 2023 (f. d. 85).

Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc cu numărul de ieșire nr. 7261, copia deciziei motivate din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces pentru notificare la 27 mai 2023 (f. d. 93), însă, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când decizia instanței de apel a fost comunicată efectiv recurentelor.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului

legal, întrucât cererea de recurs a fost depusă la 21 august 2023, prin intermediul poștei electronice (f. d. 95-97-verso).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de către Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, împotriva deciziei din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs), părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele

indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de

dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Maria Olar, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, împotriva deciziei din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni